

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd, zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Loorbach, mr. I.E.M. Sutorius en mr. H.J. de Groot.

Geoorloofd als advocaat opgetreden

Raad van Discipline Arnhem, 21 augustus 2006
(mrs. Van der Pol, Brandsma, Hallmans, Noppen en Wilmink)

Het is een advocaat geoorloofd voor de werkgever op te treden in een arbeidsgeschil tegen een werknemer die tijdens zijn dienstverband namens de werkgever met enige regelmaat contact had met zijn kantoorgenoten, nu niet is gebleken van enig verband tussen de juridische dienstverlening en de reden voor ontslag.

- Advocatenwet art. 46 (2 Wat een behoorlijk advocaat betaamt; 2.4 vermijden van belangenconflicten)
- Gedragsregels 2 en 6 leden 2 en 7

Feiten

Klager heeft negen jaar gewerkt bij Z BV, voor welk bedrijf de kantoorgenoten van mr. X regelmatig optraden als advocaat. Klager had namens Z met enige regelmaat contact met kantoorgenoten van mr. X.

Tussen Z en klager is een arbeidsconflict ontstaan. Mr. X behartigt in dezen de belangen van Z. Klager heeft aanvankelijk geen (terwijl dat tussen klager en mr. Y, kantoorgenoot van mr. X, wel aan de orde is geweest) maar later wél bezwaar gemaakt tegen het optreden van mr. X als advocaat van Z. Bij de behandeling ter zitting en – minder duidelijk, maar voor mr. X wel steeds kenbaar – uit het schriftelijk debat waartoe de instructie door de deken leidde, blijkt dat dit alsnog ontstane bezwaar zijn oorzaak vond in het feit dat in het arbeidsconflict een rol zou spelen dat klagers beloning aan de door Z gerealiseerde winst was

gekoppeld en die van de buitendienstmedewerkers aan de omzet. Dit verschil zou binnen het bedrijf van Z wrijving hebben veroorzaakt. Dat dit verschil nog bestond (de Duitse holding van Z had klager opgedragen om daarin verandering te brengen), vindt (mede) zijn oorzaak in een volgens klager door mr. Y aan hem gegeven advies. Een tweede reden voor de andere opstelling van klager is dat bleek dat, anders dan klager inschatte en verwachtte dat zou gebeuren op grond van hetgeen gebruikelijk was, zijn ontslag aanleiding gaf tot een procedure. Dit soort kwesties placht bij Z volgens klager in onderling overleg of door mediation opgelost te worden, waardoor hij, zo begrijpt de raad, nu het anders liep, het kantoor van mr. X echt tegenover zich vond. De kenbaarheid van deze twee met elkaar samenhangende aspecten blijkt uit het feit dat mr. X nadrukkelijk stelt dat hem niets bekend is ‘omtrent ontslaggronden die te maken zouden kunnen hebben met adviezen van mijn kantoorgenoten’. Dat klager van opvatting veranderde en waarom, toen bleek dat het tot een procedure kwam, blijkt ook uit stukken.

Mr. X stelt dat het hem vrij staat voor Z tegen klager op te treden. Z is altijd de cliënt geweest van zijn kantoor. Klager had bovendien geen bezwaar indien mr. X de zaak op zich zou nemen. Mr. X is niets bekend over ontslaggronden die zouden zijn veroorzaakt door adviezen die door kantoorgenoten aan klager als directeur van Z zijn gegeven.

Kort voordat in de algemene vergadering van aandeelhouders van 14 april 2005 klager het ontslag is aangezegd, is er tussen klager en mr. Y een telefonisch contact geweest over de vraag of klager bezwaar had indien diens kantoor Z zou bijstaan in het arbeidsconflict. Klager had op dat moment geen bezwaar, ervan uitgaande dat de kwestie in goed overleg geregeld zou kunnen worden. Het arbeidsconflict is – in tegenstelling tot hetgeen klager verwachtte – geëscaleerd: klager is met Z in een procedure verwickeld geraakt. Klager stelt te zijn ontslagen als gevolg van een door kantoorgenoten van mr. X gegeven advies met betrekking tot de versobering van het beloningssysteem.

Mr. X betwist zulks. Klager heeft, nadat het conflict escaleerde, alsnog zijn bezwaren geuit tegen het optreden van mr. X als advocaat voor Z.

Overwegingen raad

In discussie is of klager in de algemene vergadering van aandeelhouders d.d. 14 april 2005 is gezegd op welke gronden hij is ontslagen en of hij over die redenen is gehoord. Van belang is de brief d.d. 15 april 2005 die ter zitting is overgelegd. Daarin is vermeld: ‘Bovendien is er onvrede ontstaan bij de werknemers, omdat uw beloning deels samenhangt met de winsten voor belastingen, terwijl medewerkers in de verkoop alleen naar omzet betaald werden’. Dat ‘bovendien’ wijst, zo komt het de raad voor, op een overweging ten overvloede naast de aangevoerde ontslaggrond.

Mr. Y is attent geweest op de spanning die zou kunnen ontstaan als hij of een van zijn kantoorgenoten voor Z zou gaan optreden in deze kwestie. Klager heeft die aarzeling bij mr. Y weggenomen, maar mr. Y heeft de zaak desalniettemin niet zelf op zich genomen en overgedragen aan zijn kantoorgenoot mr. X. Vervolgens heeft de zaak zich ontwikkeld zoals beschreven: het werd een procedure. Klagers instemming met het optreden van het kantoor was blijkbaar, maar voor mr. X of diens kantoorgenoten niet kenbaar, gebaseerd op de, onjuist gebleken, inschatting dat zijn ontslag zonder veel problemen zijn vorm zou krijgen. Die inschatting dient voor rekening van klager te blijven. Van bijzondere omstandigheden die zulks anders maken, is niet gebleken. Tegen deze achtergrond is het niet klachtwaardig dat mr. X de zaak op zich genomen heeft. Evenmin is klachtwaardig dat mr. X Z is blijven bijstaan toen de zaak zich – tegen de verwachting van klager in – zo ontwikkelde dat het tot een procedure kwam. Daarbij neemt de raad in aanmerking dat Z en niet klager de cliënt van het kantoor was en is.

Het is de raad niet gebleken dat klager werkelijk heeft moeten ervaren dat mr. X in de ontslagzaak stellingen heeft betrokken of zal kunnen betrekken, waarin Z profijt heeft of zou kunnen hebben van door klager aan mr. Y in diens kwaliteit van advocaat van Z toevertrouwde ge-

gevens. Dat de kwestie van het verschil in beloning tussen klager en de buitendienstmedewerkers een rol speelt of zal blijken te spelen in de ontslagprocedure, is niet aannemelijk geworden, laat staan dat mr. Y die, in weerwil van het feit dat klager geen bezwaar had tegen het feit dat hij de zaak zou behandelen, deze toch overliet aan mr. X, informatie omtrent dat beweerde advies toch naar de laatste zal leiden.

Beslissing

Ongegrondverklaring van de klacht in alle onderdelen.

.....
Advocaat als stroman

Raad van Discipline 's-Gravenhage,
 18 september 2006
 (mrs. Van Boven, Van den Dries, De Haan, Hengeveld en Meerman)

Onbetamelijk optreden van advocaat in een transactie met eigen cliënt jegens de medecontractant.

- Advocatenwet art. 46 (2 Wat een behoorlijk advocaat betaamt; 2.4 Vermijden van belangenconflicten; 3.4 Jegens wederpartij in acht te nemen zorg)
- Gedragsregels 1 en 29

Feiten

Klager was samen met zijn zakenpartner Y eigenaar van een pand te Z. In 2001 heeft Y aangedrongen op verkoop van het pand en als mogelijk koper is mr. X naar voren geschoven. Mr. X had eerder als advocaat de belangen behartigd van Y.

Op 4 februari 2002 heeft klager met mr. X overeenstemming bereikt over de koopprijs van het gehele pand. Op enig moment in 2002 heeft mr. X zowel met klager als met Y overeenkomsten gesloten betreffende de verkoop aan hem van ieders aandeel in het pand. Begin oktober 2002 heeft klager zijn aandeel in de onroerende zaak geleverd aan mr. X. Dezelfde dag heeft mr. X het door hem verworven aandeel geleverd aan Y. Het aandeel van Y is nimmer aan mr. X geleverd.

Klager verwijt mr. X dat hij, doordat hij het van hem verworven aandeel dezelfde dag heeft verkocht aan Y, gehandeld heeft als stroman en daarmee gehandeld heeft zoals een behoorlijk advocaat niet betaamt, doordat hij door zo op te treden klager heeft misleid en hem heeft bewogen tot verkoop tegen een verkoopprijs die beneden de werkelijke waarde van het pand lag.

Mr. X stelt dat hij als privépersoon de koopovereenkomst heeft gesloten met klager en Y. Alleen omdat hij in financiële problemen verkeerde, heeft hij gekozen voor een constructie waarbij hij zijn verplichtingen voortvloeiende uit de met klager gesloten koopovereenkomst jegens hem nakwam doordat Y het door hem aan klager te betalen bedrag voorschoot, welk bedrag is verrekend op het moment dat mr. X het door hem verworven aandeel doorverkocht aan Y.

Overwegingen raad

Uit de dossierstukken en het verhandelde ter zitting volgt dat het klager duidelijk was dat mr. X (eerder) als advocaat van Y was opgetreden, terwijl mr. X ook zelf ter zitting heeft verklaard dat hij jegens klager open is geweest over zijn professe en het feit dat hij als advocaat voor Y was opgetreden. Voorts is komen vast te staan dat mr. X in het kader van de koopovereenkomst gecorrespondeerd heeft op het briefpapier van zijn kantoor en wel in het bijzonder met betrekking tot het nakomen van de koopovereenkomst. Gelet hierop is voldoende komen vast te staan dat mr. X in het kader van de transactie met klager jegens hem zich in zijn hoedanigheid van advocaat heeft geafficheerd. Aldus zijn de gewraakte gedragingen van mr. X van dien aard dat daarvoor dezelfde maatstaven dienen te gelden als waren deze gedragingen door mr. X verricht in het kader van zijn praktijkuitoefening als advocaat. Klager kan derhalve ontvangen worden in zijn klacht.

Daargelaten of de weergave van de feitelijke gang van zaken en zijn intenties daarbij, zoals door mr. X geschetst juist zijn – hetgeen de raad niet kan beoordelen – is de raad van oordeel dat de wijze waarop mr. X in de onderhavige kwestie

heeft geopereerd in elk geval jegens klager de schijn heeft gewekt als heeft hij zich als stroman voor en door zijn cliënt Y laten gebruiken. De raad neemt daarbij in aanmerking dat mr. X op geen enkel moment contact heeft opgenomen met klager om zijn financiële positie te bespreken en te bezien of er mogelijkheden waren de koopovereenkomst te ontbinden, althans een andere oplossing te zoeken. Ook neemt de raad in aanmerking dat mr. X op dezelfde dag dat hij het aandeel verwierf van klager in het getransporteerde pand, dit aandeel heeft overgedragen aan Y, waarbij Y mr. X de financiële middelen ter beschikking heeft gesteld teneinde aan zijn verplichtingen jegens klager te voldoen. Niet is gebleken dat tussen mr. X en Y een nadere schriftelijke overeenkomst is gesloten met betrekking tot het terugkopen van bedoelde onroerende zaak. Aldus heeft mr. X door zijn eigen handelen en nalaten jegens klager de schijn in het leven geroepen dat hij zich door zijn cliënt Y heeft laten gebruiken om het aandeel van klager in het pand in handen van Y te spelen. Mr. X heeft daarmee niet gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt.

Volgt

Gegroundverklaring van de klacht onder oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

.....
Contact van cassatieadvocaat met correspondent

Hof van Discipline, 3 november 2006, nummer 4555
 (mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Driessen-Poortvliet, De Ruuk, Hoojkaas en Paulussen)
 Raad van Discipline 's-Gravenhage, 20 maart 2006
 (mrs. Van Boven, Van den Dries, Hengeveld, Meerman en Merens)

De cassatieadvocaat behoeft in beginsel alleen contact te onderhouden

met zijn correspondent, die de opdracht heeft gegeven.

- Advocatenwet art. 46
- Gedragsregels 8 en 26 (1.2 Vereiste communicatie met de cliënt)

Feiten

In een alimentatieprocedure tussen klagster en haar ex-echtgenoot heeft het gerechtshof bij beschikking van 28 mei 2003 het aanvankelijk door de rechtbank toegewezen verzoek van klagster om alimentatie vast te stellen, alsnog afgewezen. Nadat zij hierover op 9 juli 2003 reeds telefonisch met mr. X had gesproken, heeft de advocaat van klagster, mr. A, bij brief van 15 juli 2003 namens klagster aan mr. X verzocht een cassatieadvies uit te brengen met betrekking tot deze beschikking. Daarbij heeft mr. A, onder toezending van het procesdossier in eerste aanleg en in hoger beroep, de voornaamste ‘pijnpunten’ vermeld, met de toevoeging dat mr. X mogelijk ‘meer in de beschikking ziet op basis waarvan het instellen van cassatie wellicht wenselijk en haalbaar is’. Bij brief van 8 augustus 2003 heeft mr. X laten weten aan het verzoek te willen voldoen en de verwachting uitgesproken ‘in de loop van de volgende week’ te kunnen adviseren. Mede door ziekte heeft mr. X eerst op 22 augustus 2003 telefonisch contact gezocht met mr. A, die echter wegens vakantie afwezig was en niet zou terugkeren voordat de cassatietermijn op 28 augustus 2003 zou aflopen. Mr. X was tot de conclusie gekomen dat een cassatieberoep verantwoord was en zij had, in verband met de korte termijn, mr. A willen voorstellen direct een cassatieverzoekschrift op te stellen. Omdat ook geen kantoorgenoot van mr. A bereikbaar bleek, heeft mr. X na overleg met de secretaresse van mr. A besloten aldus te handelen. Op 26 augustus 2003 heeft mr. X het door haar opgestelde verzoekschrift in concept aan (het kantoor van) mr. A gefaxt en in de begeleidende brief ‘in plaats van een uitvoerig cassatieadvies’ bij de in het verzoekschrift geformuleerde klachten ‘enige kanttekeningen en opmerkingen’ gemaakt. Deze stukken zijn op diezelfde datum doorgefaxt naar klagster. Op 27 augustus

2003 heeft mr. X het concept telefonisch besproken met mr. B, een kantoorgenoot van mr. A, die mededeelde dat klagster instemde met de indiening daarvan. Op 28 augustus 2003 is het verzoekschrift ingediend bij de Hoge Raad en bij brief van 1 september 2003 is de definitieve versie aan mr. A toegezonden. De Hoge Raad heeft het beroep bij beschikking van 28 augustus 2004 verworpen. Mr. X heeft voor haar werkzaamheden ongeveer € 8.500 in rekening gebracht.

Klacht

Klagster verwijt mr. X dat:

- a de ingediende klachten, achteraf bezien, geen redelijke kans van slagen hadden;
- b de kosten-batenanalyse niet evenwichtig was en niet op voorhand aan klagster voorgehouden;
- c zij meer werk heeft verricht dan nodig was, door een extra klacht op te stellen, omdat mr. X dit principieel wel een aardig punt vond, hetgeen klagster het nodige (extra) geld heeft gekost.

Overwegingen van de raad

Ten aanzien van klachtonderdeel b

In het algemeen geldt de regel dat de advocaat zijn cliënt op de hoogte dient te brengen van belangrijke informatie, feiten en afspraken. Deze regel brengt onder meer mee dat de advocaat zijn cliënt op de hoogte dient te houden van het verloop van de gerechtelijke procedure en dat hij zich met zijn cliënt verstaat over de in die procedure over te leggen processtukken en de inhoud van de in die procedure verder naar voren gekomen (proces)stukken. In de zaak van klagster heeft mr. X namens klagster beroep in cassatie ingesteld tegen een uitspraak van het hof in een zaak waarin klagster met haar ex-echtgenoot betrokken was. Mr. X heeft daarbij gehandeld in opdracht van de advocaat die klagster in feitelijke instanties heeft bijgestaan. Ook indien – zoals mr. X heeft betoogd – de onderlinge verhouding tussen klagster, de advocaat die haar in feitelijke instanties heeft bijgestaan en mr. X van dien aard zou zijn dat uitsluitend de advocaat uit de feitelijke

instantie en niet klagster als de cliënt van mr. X zou zijn aan te merken, geldt naar het oordeel van de raad dat een redelijk handelend cassatieadvocaat in een verhouding als hiervoor omschreven, degene voor wie hij procedeert behoort te informeren over de voortgang van de procedure en hem dient te betrekken bij het opstellen van de processtukken, een en ander behoudens bijzondere omstandigheden, waarvan in casu niet is gebleken. Het had derhalve op de weg van mr. X gelegen om klagster zorgvuldig op de hoogte te houden van het verloop van de procedure bij de Hoge Raad alsmede om zich met klagster te verstaan over, onder meer, de inhoud van het cassatiemiddel en overige op te stellen processtukken. Voorts had het op de weg van mr. X gelegen om klagster rechtstreeks te voorzien van haar cassatieadvies, klagster inzicht te geven in de kansen van de cassatieprocedure en haar mede in dat kader te informeren over de kosten van de cassatieprocedure. Het nalaten van mr. X is in dezen voor klagster des te klemmender, nu de cassatietermijn afliep op 28 augustus 2003 en het conceptverzoekschrift eerst op 25 augustus 2003 aan de advocaat van mr. X in feitelijke instanties ter beoordeling is voorgelegd. Door na te laten te handelen zoals vermeld, welk nalaten mr. X op zich heeft erkend, heeft mr. X niet gehandeld zoals een redelijk handelend cassatieadvocaat betaamt. In het midden kan blijven of klagster als de formele cliënt van mr. X dient te worden beschouwd. Voorts kan in het midden blijven of klagster rechtstreeks van mr. X opdracht heeft gekregen dan wel via de advocaat die namens klagster in de feitelijke instanties is opgetreden. De raad voegt daaraan toe dat hij de gedachte van klagster, die, naar de raad bekend is, door meerdere cassatieadvocaten wordt gedeeld, dat zij uitsluitend opdracht heeft van de advocaat die de cliënt in de feitelijke instanties heeft bijgestaan en mitsdien ook uitsluitend met deze behoeft te communiceren, op vorenstaande gronden niet deelt. De raad verwijst naar zijn uitspraak van 3 december 2001, *Advocatenblad* 7 (4 april 2003), 2003, p. 315. Dit klachtonderdeel is mitsdien gegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel a

Het klachtonderdeel inhoudende dat de ingediende klachten, achteraf bezien, geen redelijke kans van slagen hadden, verwerpt de raad. De Hoge Raad heeft in zijn arrest de verschillende middelen uitvoerig besproken. Niet valt in te zien dat een achteraf negatief resultaat tot de conclusie zou moeten leiden dat het ingediende middel geen redelijke kans van slagen zou hebben gehad. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel c

Hetzelfde als hiervoor onder klachtonderdeel ad a overwogen, geldt voor het klachtonderdeel c. De raad is niet gebleken dat mr. X meer werk heeft verricht dan nodig was, door een extra klacht op te stellen, omdat het desbetreffende middel in de visie van mr. X wel een aardig principieel punt was. Wel geldt hier hetzelfde als onder klachtonderdeel ad b overwogen: mr. X had tevoren met klaagster de (financiële) consequenties van het opnemen van dit middel dienen te bespreken. Het klachtonderdeel c is ongegrond.

Maatregel

De raad acht het van groot belang dat a) de rechtzoekende rechtstreeks door de advocaat die zijn belangen behartigt op de hoogte wordt gesteld van de aan de inschakeling van de advocaat verbonden kosten, b) de cliënt op de hoogte wordt gesteld van het advies van de advocaat en c) stukken die naar de rechter worden gestuurd, of naar een wederpartij, of anderszins naar buiten worden gebracht, tevoren met de cliënt worden besproken. Gezien het vorenstaande zal de raad in het onderhavige geval de maatregel van enkele waarschuwing opleggen. Bij het opleggen van deze maatregel heeft de raad mede in aanmerking genomen de omstandigheid dat de raad zich nog niet eerder op deze wijze uitdrukkelijk over het onderhavige onderwerp heeft uitgesproken.

Volgt

- verklaart de klacht voor zover onderdeel b betreft gegrond en legt de maatregel van enkele waarschuwing op;

- verklaart de klacht voor zover onderdelen a en c betreft ongegrond.

Overwegingen van het hof

In de derde door haar aangevoerde grief voert mr. X aan dat de raad bij de beoordeling van onderdeel b van de klacht ook een aantal gedragingen van mr. X die niet onder de klachtomschrijving vallen laakbaar heeft geoordeeld en zich aldus buiten de grenzen van de klacht heeft begeven. Deze grief is gegrond voor zover de raad aan klaagster heeft verweten dat zij heeft nagelaten klaagster zorgvuldig op de hoogte te houden van het verloop van de procedure bij de Hoge Raad en zich met klaagster te verstaan over de inhoud van het cassatiemiddel en overige op te stellen processtukken en dat zij klaagster niet rechtstreeks heeft voorzien van haar cassatieadvies noch inzicht heeft gegeven in de kansen van de cassatieprocedure. Aan dit oordeel van de raad ligt echter dezelfde opvatting met betrekking tot de taak van mr. X als cassatieadvocaat ten grondslag als aan zijn oordeel over de onder b geformuleerde klacht, zodat, nu het hof deze opvatting van de raad niet deelt, mr. X verder geen belang heeft bij deze grief.

De eerste grief van mr. X richt zich tegen de hiervoor bedoelde opvatting van de raad. De raad heeft op zichzelf terecht overwogen dat in het algemeen de regel geldt dat de advocaat zijn cliënt op de hoogte dient te brengen van belangrijke informatie, feiten en afspraken. Door deze regel onverkort toe te passen op de cassatieadvocaat, heeft de raad echter de bijzondere positie van deze advocaat miskend. In het algemeen is het de advocaat door wie de zaak in feitelijke aanleg is behandeld, die namens zijn cliënt een cassatieadvocaat benadert en opdracht geeft tot het uitbrengen van een cassatieadvies dan wel het voeren van (verweer in) een cassatieprocedure. De cassatieadvocaat, die een dergelijke opdracht aanvaardt, behoeft in beginsel alleen contact te onderhouden met de opdrachtgevende advocaat, die in de praktijk de correspondent wordt genoemd. Laatstgenoemde communiceert dan verder met de cliënt. Het is zijn taak de door de cassatieadvocaat opgestelde

aan hem toegezonden adviezen en stukken door te zenden aan de cliënt en daarover aan deze de nodige uitleg te geven en met hem te bespreken of het gegeven cassatieadvies zal worden opgevolgd. Het bijzondere karakter van de cassatieprocedure, waarin de vaststelling van feiten niet meer aan de orde is en het vooral gaat om de juridische aspecten van de zaak, heeft geleid tot deze werkwijze. Ook de financiële kant van de inschakeling van een cassatieadvocaat en het voeren van een cassatieprocedure wordt in het algemeen door de correspondent met zowel de cassatieadvocaat als de cliënt besproken zonder verder rechtstreeks contact tussen laatstgenoemden. Door deze, naar mr. X heeft aangevoerd en het hof ook bekend is, in cassatiezaken algemeen gangbare werkwijze worden de belangen van de cliënt niet geschaad, waarbij opmerking verdient dat de cliënt, indien hij met bepaalde vragen of problemen blijft zitten, zich altijd rechtstreeks moet kunnen wenden tot de cassatieadvocaat, die daarop dan ook zal moeten ingaan. Uiteraard kunnen bijzondere omstandigheden meebrengen dat de cassatieadvocaat zich in zijn communicatie over de zaak niet mag beperken tot de correspondent, maar zelf rechtstreeks in contact moet treden met de cliënt.

Uit het in 4.1 overwogene volgt dat het mr. X vrijstond zich uitsluitend te verstaan met mr. A of een kantoorgenoot die tijdens haar afwezigheid haar zaken waarnam. Het hof kan zich voorstellen dat mr. X, toen bleek dat mr. A afwezig was en niet tijdig zou terugkeren, en zij, in verband met de korte nog resterende termijn maar in afwijking van de haar gegeven opdracht, besloot geen uitvoerig cassatieadvies maar direct een verzoekschrift X op te stellen, zelf contact zou hebben opgenomen met klaagster. Dat mr. X dit achterwege heeft gelaten, acht het hof echter niet tuchtrechtelijk verwijtbaar, in aanmerking genomen a) dat mr. X tot een positief oordeel was gekomen over de kans van slagen van een cassatieberoep, b) dat zij (gelet ook op de brief van 15 juli 2003 van mr. A) ervan mocht uitgaan dat klaagster waarschijnlijk wel beroep zou willen instellen, c) dat de tijd drong en het zon-

der een uitvoerig cassatieadvies direct opstellen van het verzoekschrift een zekere kostenbesparing zou meebrengen en d) dat mr. B (in plaats van mr. A) een en ander zou bespreken met klaagster. Naar het oordeel van het hof was de situatie niet zodanig dat van bijzondere omstandigheden als hiervoor bedoeld sprake was. Klaagster heeft niet betwist dat, zoals door mr. X is gesteld, mr. B aan mr. X heeft medegedeeld dat zij (klaagster) instemde met de inhoud van het verzoekschrift en de indiening daarvan. Nu de termijn daarvoor afliep, is mr. X dan ook terecht direct tot indiening overgegaan. Opmerking verdient nog dat, indien klaagster dit achteraf toch zou hebben gewenst, het verzoekschrift weer ingetrokken had kunnen worden.

Onderdeel b van de klacht betreft in het bijzonder de kosten-batenanalyse. Zoals volgt uit hetgeen hiervoor is overwogen, lag het in de eerste plaats op de weg van mr. A om hierover met klaagster te spreken. Naar mr. X zich meent te herinneren, heeft zij bij het eerste telefoongesprek met mr. A aangegeven dat met de opstelling van het advies ten minste twee werkdagen gemoeid zouden zijn, zoals zij dit in het algemeen ook pleegt te doen indien zij het dossier nog niet heeft gezien. In haar brief van 8 augustus 2003 heeft zij haar uurtarief vermeld. Klaagster is ervan uitgegaan, naar het hof aanneemt op grond van hetgeen zij van mr. A had begrepen, dat het om twee werkdagen zou gaan. Toen zij de declaratie van mr. X ontving bleken het er echter drie te zijn. Het hof kan de precieze gang van zaken niet vaststellen, maar niet is gebleken dat mr. A na het telefoongesprek op 9 juli 2003 of na ontvangst van de brief van 8 augustus 2003 op enig moment bij mr. X dit punt aan de orde heeft gesteld of hierover nadere informatie heeft gevraagd. Rest de vraag of mr. X zelf er op had moeten wijzen dat het belang van klaagster bij de cassatieprocedure niet opwoog tegen de daaraan verbonden kosten. Mr. X heeft uiteengezet dat het belang van het cassatieberoep niet alleen lag in het bedrag van ongeveer € 12.000 dat klaagster wegens – ingevolge de beslissing van het gerechtshof ten onrechte – ontvangen alimentatie zou moeten terugbetalen,

maar ook in de mogelijk in de toekomst door klaagster te ontvangen alimentatie, indien het oordeel van het gerechtshof over de verdien capaciteit van klaagster niet in stand zou blijven. Volgens mr. X was het dan ook niet zo dat een kosten-batenanalyse zonder meer een contra-indicatie voor het instellen van cassatie zou opleveren. Het hof acht dit standpunt van mr. X aanvaardbaar, zodat haar niet tuchtrechtelijk verweten kan worden dat zij dit punt niet zelf aan de orde heeft gesteld bij mr. A of klaagster. Op grond van al het voorafgaande komt het hof tot de slotsom dat onderdeel b van de klacht ongegrond is, zodat de eerste grief van mr. X slaagt en haar overige grieven geen verdere behandeling behoeven.

De eerste grief van klaagster richt zich tegen de verwerping van onderdeel a van de klacht. Met de raad is het hof van oordeel dat de enkele omstandigheid dat de Hoge Raad de door mr. X in de cassatieprocedure aangevoerde klachten heeft verworpen, niet de conclusie rechtvaardigt dat die klachten, achteraf bezien, geen redelijke kans van slagen hadden. Ook in de door de Hoge Raad gegeven motivering zijn daarvoor geen aanwijzingen te vinden, terwijl het feit dat de eerste klacht is afgedaan met toepassing van art. 81 RO niet meer betekent dan dat die klacht naar het oordeel van de Hoge Raad niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling. Dat de advocaat-generaal tot verwerping heeft geconcludeerd, levert evenmin een argument op. Dat er andere gronden zouden zijn voor een dergelijke conclusie is door klaagster niet aangevoerd en aan het hof ook niet gebleken. In haar memorie heeft klaagster gesteld dat zij ervan is uitgegaan dat het cassatieberoep een aanmerkelijke kans van slagen had. Het hof neemt aan dat klaagster hiermee bedoelt dat er sprake zou zijn geweest van meer dan een redelijke kans. Mr. X heeft in haar brief van 26 augustus 2003 echter slechts geschreven dat zij bepaalde klachten een redelijke kans van succes gaf, zodat er voor klaagster geen aanleiding bestond haar verwachtingen

hogere te stellen. Ook in de brief van mr. A aan mr. X van 15 juli 2003 valt niet te lezen dat bij de advisering dit zwaardere criterium zou moeten worden toegepast. De tweede grief van klaagster betreft onderdeel c van de klacht en richt zich tegen het oordeel van de raad dat niet is gebleken dat mr. X meer werk heeft verricht dan nodig was door een extra cassatieklacht op te stellen. Het betreft de tweede cassatieklacht, waarmee mr. X een principieel punt aan de Hoge Raad heeft willen voorleggen. Mr. X heeft in haar memorie van antwoord toegegeven dat de formulering in haar brief van 26 augustus 2003 dat het gaat om een 'aardig principieel punt' dat kan worden 'meegenomen' wat ongelukkig is. Het hof onderschrijft dit en acht het begrijpelijk dat klaagster gedacht heeft dat sprake was van onnodige werkzaamheden van mr. X die zij (klaagster) diende te betalen. Echter, deze cassatieklacht betrof het (van het oordeel van de rechtbank afwijkende) oordeel van het gerechtshof dat van klaagster, die de zorg voor twee kinderen heeft, verwacht mag worden dat zij bijna full time gaat werken. Uit de brief van 10 januari 2005 van mr. X aan de deken blijkt dat mr. X ook deze klacht een redelijke kans van slagen gaf. Dit betekent dat zij in haar taak als cassatieadvocaat tekort zou zijn geschoten indien zij die klacht niet zou hebben 'meegenomen'. Het ging daarbij immers om het oordeel van het gerechtshof over de verdien capaciteit van klaagster en zoals in 4.3 is overwogen werd het belang van het cassatieberoep mede daardoor bepaald. Uit hetgeen hiervoor is overwogen volgt dat de grieven van klaagster niet kunnen slagen.

Volgt

- vernietigt de beslissing van de raad voor zover daarbij onderdeel b van de klacht gegrond is verklaard en aan mr. X een maatregel is opgelegd, en, in zoverre opnieuw rechtdoende,
- verklaart onderdeel b van de klacht ongegrond;
- bekrachtigt de beslissing voor het overige.